המנדרינית בעסקים עם סין

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

האנגלית של לי קואן יו בבייג׳ינג

ערכה הכלכלי של המנדרינית היה תלוי בפתיחתה של סין לעולם. כשלי קואן יו (Lee Kuan Yew) ביקר לראשונה בסין ב־1976, ניהל את פגישותיו הרשמיות באנגלית. הוא ביקש להבהיר שהוא מייצג את סינגפור הריבונית והרב־גזעית, שאין בכוונתה להפוך ל״סין שלישית״. המחווה שיקפה רגישות שנמשכה עד שסינגפור כוננה יחסים דיפלומטיים עם בייג׳ינג ב־3 באוקטובר 1990.[1] השכנות מלזיה ואינדונזיה חשדו זה מכבר במיעוטים הסיניים שלהן בנאמנות לסין. סינגפור שהייתה מדברת מנדרינית עם בייג׳ינג בלהיטות יתרה הייתה מסתכנת באישוש החשדות הללו.

אותה זהירות מסבירה מדוע מדיניות הדו־לשוניות הציגה תמיד את המנדרינית כשפת תרבות, ורק מאוחר יותר כשפת מסחר. הטיעון המסחרי עלה לקדמת הבמה בשנות התשעים, לאחר שהרפורמות של דנג שיאופינג הפכו את סין ליעד השקעות, ולאחר שהיחסים הדיפלומטיים הסירו את הסיכון הפוליטי שבדיבור בשפתה. פרק II של חלק I מתאר את היחסים הללו, מביקורו של דנג בסינגפור ועד הסכם הסחר החופשי והפרויקטים הבין־ממשלתיים.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

סוג'ואו והמנהל הדו־לשוני

המבחן הגדול הראשון ליכולת הדו־לשונית של סינגפור בסין היה הפארק התעשייתי של סוג'ואו (Suzhou Industrial Park). ההסכם על פיתוחו המשותף נחתם ב־26 בפברואר 1994 על ידי סגן ראש הממשלה הסיני לי לנצ'ינג (Li Lanqing) ולי קואן יו. קונסורציום של מיזמים ממשלתיים סינגפוריים החזיק בתחילה 65% מחברת הפיתוח. הפארק נועד להעביר לעיר סינית את "התוכנה" המנהלית של סינגפור: תכנון, קידום השקעות ומנהל ציבורי. ההעברה הזו דרשה פקידים סינגפורים שיכלו לעבוד בסינית עם פקידים סינים, ופקידים סינים שיכלו ללמוד מהפרקטיקה הסינגפורית.

השנים הראשונות היו קשות. הפארק צבר הפסדים בעוד הרשויות המקומיות בסוג'ואו קידמו אזור מתחרה. ב־1999 הפחיתה סינגפור את חלקה ל־35%.[2] הקשיים הראו שדיבור באותה שפה אינו מבטיח הבנה משותפת. מנהלים סינגפורים גילו שהמנדרינית שלהם, שנלמדה בבית הספר ושימשה בבית, לא הכינה אותם לפוליטיקה של עירייה סינית. ועם זאת, הפארק צמח לאזור של 278 קמ"ר, ומודל הפיתוח העירוני שלו שוכפל מאוחר יותר בעיר האקולוגיה הסינית־סינגפורית של טיאנג'ין (Sino-Singapore Tianjin Eco-City). הוא גם הפך לבית ספר לפקידים ולמנהלים הדו־לשוניים שניהלו לימים את יחסי סינגפור עם סין.

Business China ואיש המקצוע הדו־תרבותי

הממשלה הסיקה מסקנה מניסיון סוג'ואו: השפה לבדה אינה מספיקה, שכן סינגפור נזקקה לאנשים שמבינים את המוסדות הסיניים ולא רק את המילים הסיניות. ב־19 בנובמבר 2007 השיקו לי קואן יו וראש ממשלת סין, ון ג'יאבאו (Wen Jiabao), את Business China, ארגון ללא כוונת רווח שמטרתו לטפח מאגר ליבה של כישרונות סינגפוריים דו־לשוניים ודו־תרבותיים המסוגלים לפעול מול סין. תוכניותיו נעות מפורומים לנוער ומלגות ועד פורום שנתי על סין. ב־2023 השיק חילופי התמחויות של עד שישה חודשים בין שתי המדינות. בספטמבר 2025 חתם על הסכמים עם חמשת הפוליטכנים של סינגפור.[3]

המילה דו־תרבותי בהצהרת המטרות הזו מסמנת את התפתחות המדיניות. בשנות השישים היה היעד אזרח דו־לשוני. בשנות האלפיים הפך היעד לאיש מקצוע שיכול לקרוא חוזים סיניים, לעקוב אחר מסמכי מדיניות סיניים ולהבין כיצד פקידים ויזמים סינים מקבלים החלטות. בתי הספר של תוכנית הסיוע המיוחד (Special Assistance Plan), בחינות שפת האם המוגברת והתוכניות של Business China יוצרים צינור להכשרת איש מקצוע כזה. הצינור צר מתוך כוונה, משום שהמדינה השלימה עם כך שרוב הסינגפורים יישארו דוברי אנגלית בעיקרם.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

המנדרינית במרכז הפיננסי

במרכז הפיננסי משמשת המנדרינית בשלוש מסגרות. הראשונה היא בנקאות פרטית וניהול עושר עבור לקוחות מסין היבשתית, מטאיוואן, מהונג קונג ומהקהילות הסיניות של דרום־מזרח אסיה. פרק II של חלק I מראה כי קיומה של חברה סינית ברובה, שבה המנדרינית מדוברת באופן נרחב, הוא אחד הנימוקים שמשפחות סיניות מביאות לבחירתן בסינגפור. מנהלי קשרי לקוחות שיכולים להסביר במנדרינית שטר נאמנות, מבנה של קרן או כלל של תושבות מס נהנים מיתרון על פני עמיתים הזקוקים למתורגמן. פרק III של חלק E מתאר את המשרדים המשפחתיים היחידים (single family offices) שבאמצעותם משקיעות רבות מהמשפחות הללו.

המסגרת השנייה היא הציות. בנק שקולט לקוח מסין מקבל מסמכים בסינית: רישיונות עסק, מרשמי בעלי מניות, פסקי דין, אישורי מס ורישומי מקרקעין. אימות מקור העושר, הנבחן בפרק III של חלק H, תלוי בעובדים שיכולים לקרוא את המסמכים הללו ולזהות סתירות. פרשת הלבנת ההון של 2023, הנבחנת בפרק VI של חלק E, הראתה מה קורה כשמוסדות מקבלים מסמכים בלי לבדוק את תוכנם. כישורי שפה לבדם אינם יכולים למנוע כשלים כאלה. בלעדיהם, לעומת זאת, אימות מסמכים סיניים הופך לכמעט בלתי אפשרי.

המסגרת השלישית היא עסקי התאגידים ושוקי ההון עם חברות סיניות: רישום למסחר בבורסה של סינגפור (SGX), הנפקות אגרות חוב, מיזוגים ופעילות הגזברות של קבוצות סיניות המשתמשות בסינגפור כמטה אזורי, כמתואר בפרק I של חלק I. כאן המנדרינית היא שפת המשא ומתן והאנגלית שפת המסמכים, חלוקה שמשחזרת בחדר הישיבות את חלוקת התפקידים של מדיניות הדו־לשוניות.

גבולות הנכס

המנדרינית היא נכס אמיתי עבור סינגפור. היא גם נכס מוגבל, מארבע סיבות. ראשית, לסינגפור אין עוד מונופול. אוכלוסיית הונג קונג דוברת קנטונזית. שיעור הולך וגדל ממנה דובר גם מנדרינית, ומוסדות פיננסיים רבים שם מעסיקים בוגרים מהיבשת. סין היבשתית עצמה מוציאה מדי שנה בוגרים רבים השולטים באנגלית ומתחרים על אותן משרות בסינגפור. שנית, עומק המנדרינית בקרב סינגפורים צעירים פחת עם עליית האנגלית בבית, כפי שמראים נתוני המפקד. שלישית, ערכה המסחרי של המנדרינית עולה ויורד עם היחסים הפוליטיים בין סין למערב. פרק V של חלק K בוחן כיצד מתח גאופוליטי יכול להפוך היכרות עם סין מיתרון למקור לבדיקה מוגברת.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הסיבה הרביעית היא החשובה ביותר לעורך דין. שפת המשפט בסינגפור היא אנגלית. חוזים עם צדדים סיניים הכפופים לדין סינגפור מנוסחים באנגלית. סכסוכים בבתי המשפט של סינגפור ובבוררות לפי כללי מרכז הבוררות הבינלאומי של סינגפור (Singapore International Arbitration Centre, SIAC) מתנהלים ברובם באנגלית, ומסמכים בסינית מתורגמים לשימוש בהליכים. פרק III של חלק זה ופרק II של חלק F מתארים את המוסדות הללו. המנדרינית פותחת את הדלת ללקוח. האנגלית שולטת בעסקה מרגע שהלקוח נכנס.

הערות

1. Wikipedia, "China–Singapore relations" (נצפה בנובמבר 2026): ביקוריו הרשמיים של לי בסין מ־1976 ואילך התנהלו באנגלית, כדי להראות שהוא מייצג את סינגפור ולא "Third China"; יחסים דיפלומטיים רשמיים כוננו ב־3 באוקטובר 1990. ↩

2. Wikipedia, "Suzhou Industrial Park" (נצפה בנובמבר 2026): הושק רשמית ב־26 בפברואר 1994 עם חתימת ההסכם על פיתוחו המשותף על ידי לי לנצ'ינג ולי קואן יו; החברה הייתה בתחילה בבעלות של 65% של מיזמים ממשלתיים סינגפוריים ו־35% של מיזמים ממשלתיים סיניים; Wikipedia, "Suzhou Industrial Park" (נצפה בנובמבר 2026): סינגפור הפחיתה את חלקה ל־35% ב־1999; הפארק הרוויח לראשונה בעשרת החודשים הראשונים של 2001; שטח של 278 קמ"ר, מתוכם אזור שיתוף הפעולה הסיני־סינגפורי משתרע על 80 קמ"ר; עיר האקולוגיה הסינית־סינגפורית של טיאנג'ין מתוארת כשכפול של מודל הפיתוח העירוני של הפארק. ↩

3. Business China, "About Us", businesschina.org.sg (נצפה בנובמבר 2026): הושק בנובמבר 2007, רשמית ב־19 בנובמבר 2007, כשלי קואן יו הוא הפטרון המייסד לצד ראש הממשלה ון ג'יאבאו; הצהרת החזון: "aims to nurture a core pool of Singaporean bilingual and bicultural talents"; תוכנית Youth Interns Exchange Scheme הושקה ב־2023 עם התמחויות של עד שישה חודשים; מזכרי הבנות עם חמשת הפוליטכנים של סינגפור נחתמו ב־19 בספטמבר 2025. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com